

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lucae Opalenii. Marsalci Curiae Regni Poloniae. Seu
(Anagrammaticae.) Pauli Naeoceli De Officiis Libri Tres**

Opaliński, Łukasz

Amsterdami, 1668

Pars Capitis Prima. Quid sit Virtus, ostensum: ejusque & Unitas, & Partitio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46825](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46825)

C A P U T I I I.

De ευαγγελία: seu exercitio Virtutum,
 tertia parte Probitatis.

Q Uemadmodum illa, quæ colore & succo medicata esse velis; primùm munda reddere; deinde, quò faciliùs humorem imbibant; variè præparare; postremò madefacere etiam, aut intingere oportet; Ita animus humanus, per *αἴνα*. Fugam *μαρτυρίαν*, purus, per *μετριοπάθειαν* aptus, vitiorū. tandem ut habitum acquirat; & velut succo affectuū cum imbibat virtutum; tingendus: aut moderationem, potiùs imbuendus est, salutaribus præceptis: è quibus prodibit hæc, quam tertiam partem Probitatis feci, *ευαγγελία*: seu exactum Virtutum exercitium. Inspiciemus ergo hoc capite officia ejus: & *Tripartita hujus divisio.* primùm dicam; *Quid sit virtus.* deinde, *Qualis esse debeat.* Tertiò, *Quomodo & unde insit* homini. Hæc verò singula, compendio. Et magis opinor ex naturâ rei, quam receptâ methodo, & præscripto Scholæ.

PARS CAPITIS PRIMA:

Quid sit Virtus, ostensum: ejusque & Unitas, & Partitio.

A Definitione ut incipiam; *Virtus, est perfecta in homine ratio, in habitum versa, actus ejus dirigens.* Ratio inquam per-

*Et explicatur***Rationale.***In quo consistat.**Ut efficiat Constantem.**Convenienter vivere: seu uniformi ratione.**Sapienter.*

perfecta, quæ à Deo illustrata, ac directata, principium est ejus, quod homo quâ est rationalis, agit: idque per ἡγεμόνων illud, Stoicis nominatum, quod Seneca Principale, Cicero Principatum vertit: ist est, partem animæ præcipuam, in quâ λογισμὸς residet. Cujus est dominari, & imperare, omnibus Animæ facultatibus. Et *in memoriâ* quidem, *ratio hæc*, ut consummata fit; *videtrix esse debet, mutabilitatis*: quâ non constat sibi homo: fines varios proponendo: *Ignorantiæ in Intellectu*, quâ à vero aberrat, & opinatur: *Prævitatis in voluntate*, quâ in malum labitur; *appetitione*: Effectrix verò τὸ ὁμολογίας, &, ut ita dicam, *uniformitatis*: τὸ γνώσεως, seu *veræ cognitionis*: denique τὸ ἀγαθωσύνης, id est *rectissimæ bonitatis*. Quæ tria, eum efficiunt, *Cogitatione, Verbo, Opere, Constantem: Sapientem: Sanctum*. Et primùm oportet ὁμολογεμενῶς ζῆν, quod summum bonum homini, quidam posuere. Id verò est, *semper unum velle*. Nec opus est exceptione uti: ut *bonum* nempe sit, quod velis: cùm non possit cuiquam semper idem placere nisi bonum. Itaque unum est necessarium: Sed quoniam non potest appeti unum, nisi *ejus* contingat notitia; & ignoti nulla sit cupido; Ideo, si vis eadem semper velle; vera etiam, seu cognita, oportet velis. Necessa-

Necessaria ergo erit & cognitio: unde Cogni-
quispiam dixit, γνώσιν τελειότητα εἶναι. Po-
stremò, appetere, & nosse non sufficit; perfecti-
nisi etiam apprehendas: id verò fit san-
ctitate. *Sanctum*

Ex triplici hac parte, mira prodit *ἑνωσις* Unitas
virtutis. Una enim est ratio recta: & , seu unio;
quæ in illa enumeravi tria; quia singula *ἑνὴ* una vir-
per se, id est in monade separata, existere *tus.*
nequeunt; quin contineant in se, duo re-
liqua; ideo ex illis, miro modo unita exi-
stet virtus: quam seu Sapientiam, seu
Prudentiam, nominare licet: normam
nempe & regulam, ejus habitus; qui na-
turæ humanæ, prout rationis incorruptæ
est, convenit. Hæc est velut fons, & ra-
dix, omnis bonæ actionis & Virtutis.

Quæ etsi origine una sit: distingui ta- *A triplici*
men trifariam; & potest, & solet: non in *tamen*
se tantum, prout ostendi: sed à Materiâ *Materia,*
etiam, & à rebus, quarum rectum usum *triplex.*
præcipit, ac exequitur: & quarum trip-
lex velut classis est. Partim enim corpus
spectant: vel ad usum vertendæ modera- *Circa Cor-*
tum, vel abjiciendæ omninò: circa quas *pus Tem-*
occupatur *Temperantia,* opposita nempe *perantia.*
Concupiscentiæ carnis: Partim, velut extra *Circa ex-*
nos sunt: possidendæ, vel alteri tribuen- *terna Ju-*
stitiæ: *stitia.* quas disponit, distribuit, ordinatquè
Fustitia: quæ concupiscentiæ oculorum con-
traria: Partim denique, ad Animum per-
tinent:

Circa animum occupatur Fortitudo. continent: vincendæ, regendæ ac continendæ: quibus debetur *Fortitudo: quæ vitæ superbiam*, prout ostendam, vincit: frenat: ac continet. Itaque tres istæ, ex triplici classe rerum, Cardinales, ut vocant Scholæ, virtutes erunt. (*Prudentiam si excipias; quæ communis, una, & Universalis:*) ad quas reliquæ, prout ostendam, referuntur. De quibus *Quid, & Quot* sint, dixisse hæc pauca sufficiat. Patescet verò id meliùs, in hoc qui sequitur Paragrapho.

PARS CAPITIS ALTERA.

Monstratur, Qualis esse debeat Virtus: & præmissa Prudentiæ uberiori notione; monitisquè ejus; singulæ, prout tribuæ sunt, explicantur.

Prudentia virtutes regit. **P**rudentiam, ex divisione Virtutum excerpti: ac separavi: velut universalem omnium Directricem: ideoquè non aliam illi assigno definitionem: quam quâ Virtutem definivi. *Est nempe illa, velut specimen quoddam, ac imago, divinæ illius Sipientiæ; quæ una, simplici, æternaque contemplatione, in omnibus verum vidit, novit, & per quam bene omnia fecit.* Hanc si homo sibi convenientem, & analogam haberet omnino veram regulam: ac normam omnis actionis: mensuramquè implendi